

Debat over Dalits tijdens de behandeling begroting Buitenlandse Zaken voor 2013

Eerste termijnbegroting Buitenlandse Zaken 18-12-2012

De heer Voordewind (ChristenUnie)

“Daar waar de vorige minister bij vooral de handelsrelaties met landen als India en China de mensenrechtenagenda op een wat lager pitje zette, heb ik grote verwachtingen van deze minister. In die landen ligt het erg moeilijk met mensenrechten. Wij bespraken net in een interruptiedebatje dat wij de hoeveelheid niet weten, maar dat wel erg veel mensen de doodstraf krijgen in China. India is een land waarmee wij graag zaken doen. Net kwam Tata Steel alweer langs. Wij weten echter ook -- ik ben er zelf geweest -- van de moeilijke situatie daar, met name wat betreft de positie van vrouwen, van Dalits en van kinderen die kinderarbeid moeten verrichten. Ik hoop dat de minister de discussie hierover met die voor Nederland belangrijke handelslanden niet uit de weg gaat.

Ik ga over tot dat moeilijke land India, met de Dalits. In de Kamer is een motie van mijn hand aangenomen die vraagt om extra aandacht te besteden aan het denken in klassen en de positie van de Dalits. Die motie is opnieuw niet uitgevoerd. Ik vraag de minister om daar nogmaals naar te kijken. Ik zal de motie ook aan hem overhandigen. Ik vind het heel moedig dat een Dalit uit India de Nederlandse mensenrechtenprijs, de Mensenrechtentulp, zal krijgen. Inmiddels is er ook een pittige resolutie over de Dalits aangenomen in het Europees Parlement. Daar ben ik enorm blij mee.

Ik ga snel door naar Pakistan. Ook daar is sprake van gedwongen bekeringen van Dalit-meisjes en zijn discriminatie, uitsluiting, geweld en slavernij, grenzend aan dwangarbeid, nog altijd aan de orde van de dag.”

Reactie Minister Timmermans 19-12-12

“De heer Voordewind heeft een zeer belangrijk en ingewikkeld onderwerp aangekaart: de positie van Dalits. Ik vind dat de maatschappelijke emancipatie van bevolkingsgroepen die al eeuwenlang niet eens op de ladder staan, laat staan op de onderste sport van een ladder, hoort bij de wens van de internationale gemeenschap om de universaliteit van de mensenrechten ook op ieder mens van toepassing te laten zijn. Ik vind dat wij dus de positie van Dalits altijd goed in ogenschouw moeten nemen en ook moeten investeren in de versterking van die positie. Het onderwerp discriminatie op basis van werk en afkomst moet in de Europese Unie wat mij betreft hoger op de agenda worden gezet. Het Europees Parlement heeft zeer recent een behartigenswaardige resolutie aangenomen over de positie van Dalits en ik denk dat wij op basis daarvan ook Europees beleid beter vorm kunnen geven. Na een voorstel van Nederland en Denemarken gaf ISDN [bedoeld wordt: IDSN], een belangrijke Dalit-organisatie, laatst een presentatie in de EU-raadswerkgroep mensenrechten over de situatie van Dalits in de hele wereld. Nederland blijft verschillende maatschappelijke organisaties op dit terrein steunen, ook via onze ambassades.

Ik vind het zeer verheugend te zien dat de centrale overheid in India echt grote stappen zet om de positie van Dalits te verbeteren. Tegelijk zien wij dat het wel heel lang duurt voordat die stappen ook daadwerkelijk op de grond iets bereiken. Ik kan mij voorstellen dat wij gaan zoeken naar methoden waarop wij met onze kennis van de omstandigheden kunnen bijdragen aan wat de Indiase overheid zelf wil: het verbeteren van de positie van Dalits. Dat kunnen wij doen met praktische ondersteuning vanuit ervaring die wij hebben in andere landen en andere gebieden. De uitvoering van die wet is zeer ingewikkeld en moeizaam. Ten eerste omdat de capaciteit hiervoor vaak lokaal en regionaal nog niet aanwezig is. Ten tweede omdat het heel ingewikkeld is veranderingen door te voeren op onderwerpen die zo fundamenteel samenhangen met de cultuur en ervaringen in de geschiedenis van een volk. De kaste in een

kastensamenleving die het dichtst bij de Dalits staat, wordt vaak enerzijds door de vrees bevangen door de Dalits te worden opgenomen of te worden besmet, en is anderzijds bang door hogere kasten ook in een bepaalde negatieve positie te worden gebracht. Hierdoor is de weerstand tegen daadwerkelijk iets doen ook op de grond heel groot. Daar mag je de ogen niet voor sluiten en daarom zullen wij dus in de komende jaren die groeperingen niet uit het oog mogen verliezen.

Dat brengt mij op een algemeen punt waar ik met de heer Voordewind al vaker over gesproken heb. Vaak kun je het meeste doen voor groepen in problemen, of het nu Dalits zijn in India of christenen in Egypte of andere Arabische landen, door ze niet altijd per se als groep te benoemen maar de zaak te verpakken in een bredere context van algemeen mensenrechtenbeleid. Dan richt je speerpunt zich wel op die groep, maar je noemt het niet altijd zo. Je geeft die groep dan directe ondersteuning onder de noemer van algemeen mensenrechtenbeleid. Ik deel de zorg over de positie van christenen in heel veel delen van de wereld, maar net zo goed de zorg dat in sommige samenlevingen en overigens niet alleen islamitische samenlevingen -- de heer Sjoerdsma heeft daar aandacht voor gevraagd -- ook atheïsten onder druk komen te staan. Er zijn ook christelijke samenlevingen waarin je in de problemen kunt komen als je al te openlijk zegt niet in God of de schepping te geloven. Dat is niet alleen in islamitische samenlevingen soms gevaarlijk voor je positie. Ook dat soort zaken zal in de mensenrechtentotaal aandacht krijgen.

Je kunt soms voor minderheidsgroeperingen meer betekenen als je ze niet meteen benoemt. Het lijkt mij een mogelijk interessante taakverdeling tussen de Kamer en mij. De Kamer heeft meer ruimte en vrijheid om heel specifiek voor die groepen aandacht te vragen. Als wij het dan in het beleid maar zo kunnen vertalen dat die groepen ondersteund en versterkt worden zonder dat de Kamer voortdurend van mij verwacht dat ik die groepen specifiek benoem. De zorgen van de heer Voordewind over de Dalits deel ik, net zo goed als ik zijn zorgen deel over de positie van christenen in vele landen.”

De heer Voordewind (ChristenUnie):

“De visie van de minister onderschrijf ik helemaal. Hij zal ook zien dat wanneer wij landen bezoeken zoals Pakistan, wij het in onze rapporten dan met name hebben over minderheden; binnen die minderheden zitten natuurlijk ook christenen, maar ook van hen krijgen we vaak het advies om het vooral in de breedte te trekken. Dus daar houden we zeker rekening mee.

Met betrekking tot de Dalits dank ik de minister voor zijn inzet. Ik verwijs ook naar het handelsakkoord dat we met India hebben, waarin ook een mensenrechtenclausule zit. Ik vraag de minister om ook binnen de Europese context en dat handelsverdrag -- dan sta je toch een stuk sterker dan wanneer je vanuit Nederland naar India moet reizen om er over te praten -- nadrukkelijk aandacht te vragen voor de positie van de Dalits. Dat was ook de strekking van de motie die hier eerder is aangenomen maar tot op heden niet is uitgevoerd.”

Minister Timmermans:

“Met deze formulering kan ik het alleen maar volledig eens zijn. Ik wil dat ook graag doen in EU-verband.”

In tweede termijn Kamerleden:

De heer Voordewind (ChristenUnie):

“Ik heb nog een kleine opmerking als het gaat om de Dalits. Ik wil de minister voor Ontwikkelingssamenwerking vragen om te kijken of we de Dalits en de bestrijding van kastendiscriminatie ook onderdeel van het MVO-beleid kunnen laten zijn als het gaat om Nederlandse bedrijven die in India zitten.”

[Hierop is geen antwoord van Minister Ploumen meer gekomen]